

ارتباط دانش آموزان با جنس مقابل

چکیده

با توجه به اهمیت مشاوره در مدارس و جوان بودن این حرفه، ضروری است به چالش‌های رویاروی آن پرداخته شود. یکی از این چالش‌ها در دبیرستان‌ها پیرامون ارتباط دانش‌آموزان با جنس مقابل و نقش مشاوران در حل مشکلات ناشی از آن است. زمان اختصاص داده شده به مشاوره با سطح بسیار وسیع این چالش هم‌خوانی ندارد؛ با توجه به این که براساس آخرین آمار ۱/۵۴ دانش‌آموزان به کمک مشاوران نیاز دارند و باید مشکلات روحی و روانی و افسردگی‌های ناشی از این چالش را نیز به آن اضافه کرد، همه جزو وظایف مشاوران محسوب می‌شود. در این پژوهش که از روش زمینه‌یابی استفاده شده، ۳۰ مدرسه به روش تصادفی خوشه‌ای از مناطق مختلف تهران انتخاب شده‌اند. جامعه آماری این پژوهش شامل ۷۴۰ دانش‌آموز تهرانی است که در سال تحصیلی ۸۶-۸۵ مشغول به تحصیل بوده‌اند. فرضیه‌های پیرامون این چالش عبارتند از: فرضیه اول، بین گرایش و نگرش به جنس مخالف رابطه وجود دارد. فرضیه دوم بین دختران و پسران از نظر گرایش و نگرش به رابطه با جنس مخالف تفاوت وجود ندارد. فرضیه سوم بین حجم مشکلات دانش‌آموزی و شرح وظایف مشاوران تناسب وجود ندارد. ابزار پژوهش، پرسشنامه نگرش‌سنج محقق ساخته با ۲۲ سؤال است که نگرش و گرایش به جنس مخالف را می‌سنجد، و ضریب آلفای آن ۰/۹۲۰۳ است. روش آماری استفاده از واریانس یک‌سویه می‌باشد. نتایج پژوهش هر سه فرضیه را تأیید می‌کند. بین ساعات مشاوره‌ای و نیاز دانش‌آموزان تناسبی وجود ندارد و بخش اعظم دانش‌آموزان عملاً از چتر خدمات مشاوره‌ای بی‌نصیب می‌مانند.

کلیدواژه: چالش‌های مشاوره‌ای، رابطه با جنس مقابل

کارت‌سناس ارتشد مشاوره
صیبره کردلو

مقدمه

عصر حاضر، عصر ارتباطات و پیشرفت تکنولوژی است و این پیشرفت تغییرات و تحولات بسیار گسترده‌ای را در زندگی فردی - اجتماعی به وجود آورده است. جوامع سنتی جای خود را به جوامع پیشرفته داده و در اثر این تغییر محیطی برخی از رفتارها، نگرش‌ها و گرایش‌ها نیز تغییر یافته است. در این میان نحوه‌ی ارتباط نوجوانان با دوستان غیرهمجنس نیز از این تغییر رویه تأثیر پذیرفته است. در حال حاضر این یکی از معضلات خانواده‌ها است که با دوستی ناپهنگام در نوجوان تغییرات هیجانی و عاطفی پدید می‌آید و در نتیجه او دچار افت تحصیلی و سایر مشکلات روحی و عصبی می‌گردد. در این بین نقش مشاوران بسیار حساس و تعیین‌کننده است. براساس پژوهش‌ها در جوامع امروزی، نقش خانواده در دوره‌ی نوجوانی به طور محسوس کاهش می‌یابد و این امر مهم بر دوش مشاوران قرار می‌گیرد. بنابراین از مشاوران با توجه به حوزه‌ی تخصصی کار مشاوره رفع مشکلات دانش‌آموزی انتظار می‌رود.

با توجه به آماري که در سال تحصیلی ۸۱-۸۰ بدست آمد ۶۴٪ از پسران و ۴۶٪ از دختران با جنس مقابل رابطه داشته‌اند. این آمار در سال تحصیلی ۸۵-۸۴ که از ۳۰۵ دانش‌آموز تهرانی بدست آمد از این قرار است: ۱۶۳ دانش‌آموز معادل ۴/۵۹ درصد با جنس مقابل رابطه داشته‌اند و ۱۶۷ نفر معادل ۲/۴۵ رابطه دوستی نداشته‌اند. آمار سال تحصیلی ۸۵-۸۶ که از دانش‌آموزان شهر تهران بدست آمد، نشان می‌دهد ۱/۵۴٪ از دانش‌آموزان یعنی از هر دو دانش‌آموز یک نفر با جنس مقابل رابطه دوستی داشته و یا دارد. (کردلو، ۱۳۸۶). از آن جایی که مشاوران در مدارس محرم اسرار دانش‌آموزان هستند، حل معضلات و تبعات این دوستی از جمله مشکلات روحی و روانی، افسردگی ناشی از این رابطه، افت تحصیلی و سایر موارد بخشی از وظایف مشاوران مدارس است. حال با نگاه به برنامه‌ریزی محدود مشاوره که به مدارس اختصاص یافته است (به ازای هر ۱۲ دانش‌آموز یک ساعت مشاوره) و این حجم مشکلات و فراگیر بودن آن‌ها چه پیامدهایی متوجه تعلیم و تربیت دانش‌آموزان، مشاوران مدارس، جو مدارس، و اولیا خواهد شد؟

مشاوران با توجه به شرح وظایفی که دارند موظف به حل مشکلات دانش‌آموزی از جمله مشکلات سازشی و افت تحصیلی هستند و آن‌ها با احساس مسؤلیت شعلی که در قبال حرفه خویش دارند، خود را موظف به حل معضلات می‌دانند اما با توجه به حجم مشکلات و تعداد مشاوران، این مهم به چه نحوی تحقق می‌پذیرد؟ این سؤالی است که پاسخی درخور می‌طلبد. در این پژوهش سعی بر آن است که به سؤال فوق پاسخ داده شود.

پیشینه‌ی پژوهش

از جمله انواع روابطی که بین دختران و پسران وجود دارد، رابطه دوستی بین دختر و پسر است. «مقصود از دوستی رابطه‌ای است نسبتاً صمیمانه و گرم و عمدتاً پنهانی که از طریق دیدارهای مخفیانه، رد و بدل کردن نامه و یا برقرار ساختن ارتباط تلفنی بین دختر و پسر، ایجاد می‌شود». این گونه دوستی‌ها معمولاً به دور از چشم خانواده صورت می‌گیرد. به همین لحاظ، دختر و پسر باید برای ملاقات یا برقراری ارتباط با یکدیگر انرژی و وقت زیادی به منظور طرح‌ریزی و فراهم نمودن مقدمات، صرف کنند. آن‌چه دختران و پسران را به این روابط

سوق می‌دهد تمایلات غریزی آنان نیست بلکه وجود افکار و باورهایی است که معمولاً به شکل غیررسمی و گاه پنهان در میان آنان جریان دارد. یکی از این باورها این مفهوم است که این روابط نشانه قدرت در پسران و جاذبه اجتماعی یک دختر است (احمدی ۱۳۷۸:۱).

برخی بر این باورند که در سنین نوجوانی به دلیل تغییرات هورمونی، میل جنسی در نوجوان ظاهر، و کشش‌های جنسی به خصوص به جنس مقابل در او بیدار می‌شود. نوجوان با پی بردن به این کشش جدید در ابتدا دچار ناراحتی و پریشان حالی می‌شود ولی به مرور با این پدیده‌ی جدید کنار می‌آید. بحث اصلی پیرامون نحوه‌ی کنار آمدن با این پدیده‌ی طبیعی است. با تأمل در جوامع مختلف درمی‌یابیم دیدگاه‌های گوناگونی در این باره وجود دارد. ابتدا به عملکرد جوامع غربی در این باره می‌پردازیم و نتایج آن را بررسی می‌کنیم. آنان به دلیل برداشت غلط از دیدگاه روانشناسی به نام فروید تصورشان بر این بود که با زنده شدن میل جنسی در نوجوان اجازه ارضاء این نیاز بدون هیچ مانعی و بدون هیچ ضابطه‌ای وجود دارد. (گفتنی است که هیچ‌گاه فروید معتقد به هرج و مرج جنسی نبود و همواره بر کنترل بر نفس تأکید می‌کرد ولی سودجویان سعی بر برداشت ذهنی غلط از دیدگاه وی داشتند.)

نتایج آن باور غلط این بود که در سال ۱۹۸۴ در امریکا تعداد ۰۰۰/۴۰۰/۱ نوجوان دختر از راه نامشروع باردار شدند به عبارت دیگر روزانه ۰۰۰/۱۲ نوجوان دختر صاحب فرزند ناخواسته می‌شوند. هر روز تعداد ۲۷۵/۱ نوجوان از مدرسه اخراج می‌شوند. در طول ۲۰ سال گذشته میزان خودکشی نوجوانان ۳ برابر شده است و طبق آمار مرکز ملی بهداشت هر هفتاد و هشت تائیه یک نوجوان امریکایی دست به خودکشی می‌زند (استفانی مارستون، ۲۰۰۰:۱۲۰).

بنابر آمار سال ۲۰۰۳ در انگلیس، و ولز تعداد ۱۷۳۹۰۰ نفر از دختران در سنین ۱۳ تا ۲۰ سال سقط جنین کرده‌اند و هریک پس از آن دچار عوارض شدید جسمانی و روانی از جمله افسردگی و اضطراب حاد شده‌اند. (کنفرانس خواجه نصیر طوسی، ۱۳۸۳). دختران و پسران برای مقابله با استرس از روش‌های متفاوتی استفاده می‌کنند. دختران بیشتر با درونی‌سازی احساسات به استرس واکنش نشان می‌دهند در حالی که پسران از طریق یرت کردن حواس خود یا بیرون ریختن احساسات واکنش نشان می‌دهند (کرامر، ۱۹۷۹:۴۸).

این بخش بسیار کوچکی از آمار تکان‌دهنده است. تبعات بی‌پروایی منجر به آسیب‌های بی‌شمار در جوامع غربی گردیده است. این فاجعه اندیشمندان غربی را به چاره‌اندیشی انداخت. پس از سال‌ها تحقیق و پژوهش به این نتیجه رسیدند که در این دوره (نوجوانی) نیاز به پرهیز جنسی است و این سال‌ها را با عناوین پرهیز جنسی اعلام می‌نمایند. چون مضرات هرج‌ومرج جنسی برای آن‌ها آشکار شده با آن مخالفند حال باید دید جامعه‌ی ما در برابر این چالش چه عملکردی داشته است؟ جامعه ما بدون تأمل در آثار زیانباری که جوامع غربی متقبل شدند در برخی مواقع یا جای پای آنان گذاشته، غافل از این که آنان با تبعات این بی‌پروایی جنسی مواجه شده و سعی در جبران دارند.

اما آن‌چه اخیراً در مدارس مشاهده می‌شود این است که در بین برخی از دانش‌آموزان دوستی با جنس مقابل به صورت یک مسابقه

۳۳

دوره‌ی ۴
شماره‌ی ۲
بهار ۱۳۸۸

درآمده است و آنان سعی دارند کوی سبقت را از دیگران برابند، گویا هر چه دامنه‌ی این دوستی‌ها بیشتر باشد آنان موفق‌تر هستند. و گاه با آن چنان آب‌وتابی از این روابط سخن می‌گویند که از غافله جا مانده‌ها (کسانی که موفق به ایجاد این روابط نشده‌اند) افسرده و ناراحت به دنبال عیوب خود می‌گردند و گاه نزد مشاوران از عدم موفقیت خویش کله می‌کنند. حال یک مشاور چگونه می‌تواند تبعات ناشی از این دوستی‌ها را در شرایط کاری بسیار محدود و بسته حل نماید.

عشق شورانگیز یا هوسناک غالباً با موجی از احساس پدید می‌آید. در بی آن بر اثر ترشح هورمون‌های «فنیل‌تیلانین»، «دوپامین» و «نوراپی‌نفرین» علائم بیولوژیک ظاهر می‌شود. در نتیجه‌ی افزایش این هورمون‌ها احساس اضطراب، عرق زیاد روی پیشانی، لرزش دست و پا، تپش قلب، لکنت زبان و احساس سرخوشی کامل در حضور معشوق در فرد پدید می‌آید. اما این حالات کاملاً موقت است براساس یک پژوهش در دسامبر ۲۰۰۵ دانشمندان ایتالیایی در دانشگاه پاویا بی بردند که وقتی فرد برای اولین بار عاشق می‌شود، میزان مولکولی که به عنوان عامل رشد عصب شناخته می‌شود افزایش می‌یابد اما پس از یک سال ارتباط بین طرفین، مقدار آن مولکول به حالت اول بازمی‌گردد. سطح مولکول در افراد عاشق بسیار بیشتر بود. نوجوانان این رابطه را ابتدا با اهدافی مانند پر کردن خلاء عاطفی آغاز می‌کنند نه چیز دیگر؛ اما در میان راه متوجه جنبه‌های جنسی این عشق می‌گردند. این حالات بخصوص در پسران شدیدتر از دختران است (ایترننت).

ارزش‌های جنسی نوجوانان از روابط حاکم بر گروه همسالان تأثیر بسیار زیادی می‌پذیرد؛ با این حال از ارزش‌های فرزندپروری نیز بی‌تأثیر نیست. (مورا، ۱۹۸۶: ۴۸). فشار گروه همسالان برای گرایش به جنس مخالف، رابطه دوستی به ظاهر ساده را به عشق می‌کشاند. در این بخش به آثار روانی روابط دوستی که مبدل به عشق می‌گردد، پرداخته می‌شود. محققان پژوهش‌های بسیار زیادی پیرامون رفتار جنسی انجام داده‌اند و نظریات گوناگونی در این باره ابراز شده است. اولین اثری که در این زمینه به چاپ رسیده، کتاب آسیب‌های روانی جنسی ۲ نوشته ریچارد فن کرافت - اینگ (۱۸۶۵-۱۸۸۶) است. هاولاک الیس ۴ و زیگموند فروید از پیشگامان مطالعه رفتار جنسی بوده‌اند. هاولاک الیس پزشک و روان‌شناس انگلیسی مطالعات خود درباره‌ی رفتار جنسی را در هفت جلد به نام «روان‌شناسی جنسی» منتشر کرد. مضاف بر آن افرادی نظیر مالدینوسکی (۱۹۲۵)، مید (۱۹۲۹-۱۹۳۱) فورد و بیچ (۱۹۲۵)، دیکینسون (۱۹۴۹)، دیویس (۱۹۲۹)، اسکوفیلد (۱۹۶۵)، کینزی (۱۹۵۳)، مسترز جانسون (۱۹۶۰)، هانت (۱۹۷۰)، ناکس (۱۹۸۳-۲۰۰۱)، باتون (۱۹۸۷)، دلبو اچ کوبین (۱۹۹۸)، میلر و آبراهام (۱۹۹۸)، ملین (۱۹۹۲)، دهارت (۱۹۹۷) و برکیمر (۱۹۹۷) و... در مورد رفتارهای جنسی مطالعاتی انجام داده‌اند که تکنیک مورد مطالعه‌ی آنان شامل مصاحبه، پرسشنامه، روش آزمایشگاهی، روش مطالعه تفاوت‌های فرهنگی و... بوده است. (اسلامی‌نسب، ۳۵۱۳۸۰)

با نگاه به تحقیقات و نظریه‌های مرتبط با رفتار جنسی، با وجود اختلاف بین آن‌ها، می‌توان دریافت که محیط به عنوان عامل کنترل‌کننده و با تهیج‌کننده تأثیرات فراوانی را در رفتار جنسی بوجود می‌آورد. به‌طور کلی نظریه اکتسابی عشق ۶ بر این نکته تأکید دارد که احساسات عشقی در پاسخ به

رفتارهای خاص در شرایط خاص توسعه می‌یابد. (لاما، ۲۰۰۳، ص ۹۷-۱۰۴). (وود، ۲۰۰۴) فرایندها، ساختارها و تجربیات در نظام عاشقانه، مفاهیمی هماهنگ و همسنگ هستند که برای هویت‌های فردی در ارتباط‌گیری و علائق مشترک افراد در سیستم خروجی تعریف می‌شوند. «وود» همه‌ی این مفاهیم را «درک ارتباطات» دانسته است و هریک از این موارد را «اصول فرهنگ رابطه» می‌نامد. در این تحقیق منظور از رابطه، رابطه‌ای است که یک دانش‌آموز در طی تحصیل با جنس مخالف داشته یا دارد. مانند: رابطه نامه‌نگاری با مضامین عشقی، رابطه تلفنی با همین مضامین، دادن و گرفتن هدایا، رابطه حسی، رفتن به گردش، چت کردن و رابطه جنسی.

تعریف عملیاتی واژه‌ها: واژه «نگرش» از کلمه Attitude به معنی طرز تلقی، وجهه نظر، شیوه تلقی، طرز فکر، رویه، تمایل بازخورد و... (الیورت، ۱۹۶۶، ص ۲۱). کرج ۷ و کراچفیلد ۸، نگرش عبارت از ساختاری بادوام از فرایندهای انگیزشی ۹، عاطفی ۱۰، ادراکی ۱۱، و روان‌شناختی نسبت به برخی از جنبه‌های دنیای فرد (سرز، ۱۹۹۱، ص ۱۱۷). گرایش ۱۲: لونس ترستون ۱۳ یکی از پیشگامان برجسته سنجش گرایش، تعریف گرایش را چنین بیان می‌کند: «گرایش عبارت است از یک واکنش ارزشی یا عاطفی نسبت به یک موضوع». به بیان دیگر از نظر ترستون وقتی کسی نسبت به موضوعی ارزیابی یا احساس خود را بیان می‌کند، در واقع گرایش خود را به آن موضوع بروز داده است. (برکوتیز، ۱۹۸۶، ص ۱۶۸) از سازوکار فوق چنین برمی‌آید که هر قدر نیاز فردی نسبت به ساختار گرایش شدیدتر باشد کنش‌های شدیدتری را باید از فرد انتظار داشت (پالمر، ترجمه شجاعی، ۱۳۷۲، ص ۱۷۱). مدل ماریچ سکوت ۱۴ این مدل از سوی الیزابت نوبل - نیومن ۱۵ در سال ۱۹۷۴ مطرح شد. ایده اساسی این مدل آن است که اکثر افراد کوشش می‌کنند که از داشتن یک نگرش و باور به صورت منزوی و تنها اجتناب نمایند. بنابراین، فرد به محیط اطرافش چنان می‌نگرد که پیامزد کدام یک از نظرهای شخصی او یک رده عقب‌تر از نظر دیگران است تا از بروز آن‌ها خودداری کند فقط به این دلیل که از آن‌ها می‌ترسد.

در این پژوهش منظور از گرایش پاسخی است که آزمودنی به سؤال گرایش داده است و آنچه در این پرسشنامه به عنوان نگرش مورد نظر است پرسشنامه نگرش سنج است و «نگرش» عبارت از نمره‌ای است که آزمودنی در پرسشنامه دریافت می‌کند.

روش پژوهش: در این پژوهش از روش زمینه‌یابی استفاده شد. بدین منظور ۳۰ باب مدرسه از ۴ منطقه تهران به روش تصادفی خوشه‌ای انتخاب گردیدند. سپس از هر مدرسه ۱ کلاس به شیوه تصادفی انتخاب شد و در این پژوهش ۷۴۰ دانش‌آموز تهرانی که در سال تحصیلی ۸۶-۸۵ مشغول به تحصیل بودند پرسشنامه‌ها را تکمیل نمودند.

هدف پژوهش: هدف از انجام این پژوهش استخراج آمار یکی از چالش‌های مشاوره‌ای یعنی میزان ارتباط دانش‌آموزان دبیرستانی با دوستان غیرهم‌جنس است. پس از استخراج آمار به بررسی میزان همسانی تناسب ساعت مشاوره‌ای با حجم مشکلات و معضلات مدارس پرداخته می‌شود. ضرورت و اهمیت پژوهش: این پژوهش از آن جهت اهمیت دارد که در حال حاضر فشارهای روانی ناشی از سطح مشکلات دانش‌آموزی بر روی مشاوران که پرچم‌دار سلامت روان هستند روزافزون است.

افزایش ساعات کار مشاوران به عنوان راهکار نه تنها مؤثر واقع نشد، بلکه با موجی از نارضایتی از سوی آنان مواجه شد زیرا با فشردگی حجم کار و اتیوه مشکلات سلامت روانی آنان نیز تهدید شد.

ابزار پژوهش: ابزار پژوهش، پرسشنامه نگرش سنج و بررسی کننده سطح رابطه با دوستان غیرهمجنس است. برای بدست آمدن روایی این پرسشنامه از دیدگاه تعداد کثیری از اساتید دانشگاه، مدیران و دبیران مدارس بهره گرفته شد. سپس جهت بررسی اعتبار پرسشنامه محقق ساخته از آزمون ضریب آلفای کرونباخ برای گروه نمونه استفاده گردید. پاسخ‌های ۶۲۶ نفر برای ۲۲ سؤال پرسشنامه نگرش نسبت به جنس مخالف تجزیه و تحلیل شد که ضریب آلفا در این گروه نمونه برابر ۰/۹۲-۰/۳ است. گفتمنی است که ابزار موردنظر تاکنون ۴ بار مورد اعتباریابی قرار گرفته است و در تمام موارد اعتبار بالای آن مورد تأیید قرار گرفت. فرضیه‌های پژوهش: ۱. بین گرایش و نگرش رابطه با جنس مقابل رابطه وجود دارد. ۲. بین دختران و پسران از نظر گرایش و نگرش به رابطه با جنس مقابل تفاوت وجود ندارد. ۳. بین حجم مشکلات دانش‌آموزی و شرح وظایف مشاوران تناسب وجود ندارد.

داده‌های پژوهش

جدول ۱. توزیع فراوانی و درصد گروه نمونه بر حسب جنسیت

جنسیت	فراوانی	درصد
دختر	۵۶۴	۷۶/۲
پسر	۱۴۸	۲۰
نامشخص	۲۸	۳/۸
کل	۷۴۰	۱۰۰

جدول ۲. توزیع فراوانی و درصد گروه نمونه بر حسب رابطه با جنس مخالف

آیا تاکنون با جنس مخالف رابطه داشته‌اید؟	فراوانی	درصد
بلی	۴۰۰	۵۴/۱
خیر	۳۳۰	۴۴/۶
نامشخص	۱۰	۱/۴
کل	۷۴۰	۱۰۰

جدول ۳. توزیع فراوانی و درصد گروه نمونه بر حسب تعداد دوستان غیرهمجنس

تاکنون چند دوست از غیرهمجنس داشته‌اید؟	فراوانی	درصد
هیچ	۳۲۱	۴۳/۲
یک	۱۵۸	۲۱/۴
دو	۸۷	۱۱/۸
سه و بیشتر	۱۶۱	۲۱/۸
نامشخص	۱۳	۱/۸
کل	۷۴۰	۱۰۰

جدول ۴. توزیع فراوانی و درصد گروه نمونه در حسب سطوح رابطه

اگر با دوست غیرهمجنس رابطه داشته‌اید، این رابطه در چه سطحی بوده است؟	فراوانی	درصد
تماس تلفنی	۱۰۶	۱۴/۳
نامه‌نگاری	۱۱	۱/۵
دادن هدایا	۱۲	۱/۶
رفتن به گردش	۵۱	۶/۹
تماس حسی	۱۷	۲/۳
تماس جنسی	۲۲	۳/۰
چت کردن	۱۸	۲/۴
بیش از یکی از موارد	۲۲۹	۳۰/۹
عدم رابطه با دوست غیرهمجنس	۲۵۴	۳۴/۳
نامشخص	۲۰	۲/۷
کل	۷۴۰	۱۰۰

جدول ۵. نگرش و رابطه با جنس مخالف

انحراف استاندارد	میانگین	تعداد	جنسیت	آیا تاکنون با جنس مخالف رابطه داشته‌اید؟	
۰/۸۸۱	۱۶/۲۶۶	۶۹/۳۸	۳۴۱	بلی	نگرش دانش‌آموزان
۰/۸۹۰	۱۴/۸۸۹	۴۹/۶۳	۲۸۰	خیر	نسبت به جنس مخالف

آزمون میانگین				آزمون یکسانی واریانس‌ها					
حدود میانگین با اطمینان ۹۵ درصد		تفاوت خطای استاندارد	تفاوت میانگین‌ها	سطح معناداری	درجه آزادی	T	سطح معناداری	F	
حد پایین	حد بالا								
۲۲/۲۲۲	۱۷/۲۷۲	۱/۲۶۳	۱۹/۷۵	۰	۶۱۹	۱۵/۶۳۹	۰/۰۲۱	۵/۳۱۹	یکسانی واریانس‌ها عدم یکسانی واریانس‌ها
۲۲/۲۱۱	۱۷/۲۹۳	۱/۲۵۲	۱۹/۷۵	۰	۶۱۱/۷۰۸	۱۵/۷۷۶			نگرش دانش‌آموزان نسبت به جنس مخالف

با توجه به این که سطح معناداری آزمون میانگین کوچکتر از ۰/۰۵ است بنابراین با اطمینان ۹۵ درصد فرض صفر مبنی بر یکسانی میانگین‌های دو گروه رد می‌شود. به عبارت دیگر بین میانگین‌های دو گروه در نمره حاصل از پرسشنامه نگرش نسبت به جنس مخالف تفاوت معنادار آماری وجود دارد. با در نظر گرفتن داده‌های موجود میانگین نگرش گروهی که با جنس مخالف رابطه داشته‌اند به طور معناداری بالاتر از گروهی است که با جنس مخالف رابطه نداشته است.

نتیجه‌گیری

است. فرضیه سوم نیز تأیید شده یعنی بین حجم مشکلات دانش‌آموزی و شرح وظایف مشاوران تناسب وجود ندارد. این پژوهش نشان می‌دهد ۱/۵۴ دانش‌آموزان (از هر دو نفر یکی) با جنس مقابل رابطه دوستی داشته یا دارند. حال این سوال مطرح است که اگر این معضل فقط یکی از مشکلات رایج در مدارس باشد، چه کسانی بیشتر از دیگران برای حل تبعات این مشکل درگیر خواهند بود؟ همان‌طور که ذکر شد در مدارس محرم اسرار دانش‌آموزان مشاوران هستند. حل معضلات و تبعات این دوستی از جمله مشکلات روحی و روانی، افسردگی ناشی از این رابطه، افت تحصیلی و سایر مسایل، بخشی از وظایف مشاوران مدارس است. حال با نگاه به ساعات مشاوره که به مدارس اختصاص پیدا کرده است (به‌ازای هر ۱۲ دانش‌آموز یک ساعت مشاوره) و حجم مشکلات، چه پیامدی متوجه مشاوران مدارس، جو مدارس، دانش‌آموزان و اولیا خواهد شد؟ مشاوران، با توجه به شرح وظایف موظف به حل مشکلات دانش‌آموزی از جمله مشکلات سازشی و افت تحصیلی هستند. و نیز با احساس مسؤلیت شغلی که در قبال حرفه خویش دارند؛ خود را

نتایج پژوهش نشان می‌دهد فرضیه اول تأیید شده است. یعنی بین نگرش و گرایش به رابطه با جنس مقابل وجود دارد نتایج این پژوهش‌ها با آنچه (الپورت ۱۹۹۶، کرج و کراچیلند بیان کرده‌اند تطابق دارد. نگرش عبارت از ساختاری با دوام از فرایندهای انگیزشی عاطفی، ادراکی و روان‌شناختی است که نسبت به برخی از جوانب دنیای فرد، برای تغییر نگرش نیاز به زمان مناسب در بستر آموزش دارد. این مهم با توجه به محدودیت زمانی امکان‌پذیر نیست. همچنین نتایج این پژوهش با آنچه لوئیس ترستون بیان می‌دارد، هماهنگ است. او بر این باور است که گرایش عبارت از یک واکنش ارزشی یا عاطفی نسبت به موضوع گرایش می‌باشد؛ به بیان دیگر از نظر ترستون وقتی کسی نسبت به موضوعی ارزیابی یا احساس خود را بیان می‌کند، در واقع گرایش خود را به آن موضوع بروز داده است. فرضیه دوم نیز تأیید شده؛ یعنی بین دختران و پسران از نظر نگرش و گرایش به رابطه با جنس مقابل، تفاوتی وجود ندارد. لذا موفقیت مشاوران آقا و خانم در برخورد با این چالش برابر

گروه متخصصان شامل روانپزشک، روانشناس، روانسج، مددکار و مشاور در هر مدرسه ارائه گردد. خدمات مشاوره‌ای در سایر مقاطع تحصیلی از جمله پیش‌دستانی، دبستان، راهنمایی توسط گروه متخصصان ارائه گردد.

پی‌نوشت

1. Moor/ 2. Psychosexual Pathology
3. Richard von Kraft Ebing/ 4. Havlock Ellis
5. The Psychology of sex/ 6. Krech
7. Cratchfield/ 8. Motivate/ 9. Affective
10. Percepture/ 11. Interest
12. Louis Terston/ 13. Spiral of silence
14. Elisabeth Noelle-Neumann

فهرست منابع

- اسلامی نسب، علی، (۱۳۸۰)، رفتارهای جنسی، تهران، خیابان احمدی، علی‌احقر، (۱۳۷۸)، تحلیلی تربیتی بر روابط دختر و پسر در ایران انجمن اولیا و مربیان جمهوری اسلامی ایران.
- تالیسی، فرانک، (۱۳۸۴)، مرض عشق، (سعید وهابی، مترجم)، تهران، انتشارات جیحون، کردلو، منیره، (۱۳۸۰)، بررسی عوامل مؤثر بر نگرش و گرایش دانش‌آموزان دبیرستانی به جنس مخالف، پایان‌نامه کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد، تهران.
- خلاصه مقالات کنفرانس خواجه نصیرالدین طوسی، سمینار زن و جهانی‌سازی، ۱۳۸۳، محسنیان‌راد، م. (۱۳۶۹)، ارتباط‌شناسی، تهران: سروش، چاپ اول.
- میکوچی، ژوزف، (۱۳۸۴)، (فریده هستی، مترجم)، نوجوان در خانواده‌درمانی، تهران: رشد.
- Ackerman, Diane: A Natural History of Love (N. Y: Random House, 1994).
- Aloprt, G. W (1966): Attitude in History of Social Psychology, (Baltimore: Penguin)
- Bencroft, J (1983): As survey of Social Psychology, (N. Y: Hillsdale, Dryden, 3 rd. ed).
- Bouton, Richard. A Other (1987) Scales for Measuring Fear of Aids and Homophobia, Journal of Personality Assessment.
- Knox, D & L. Shivar (2006) Social Correlation of College Student, sexual Values, submitted for Publication.
- L. Lindzy & J. Tomson (1988) psychology N. Y parents pres.
- Lamma, H, U. wiesmann & karsten (2003) subjective Deter of liking, Attraction; Self – Perceived Causes of the Rise and Dicine of Liking, Love, and Being in Love (N. Y Personal).
- Moor, k., Peterson, j., & Furstenberg, f., (1986), parental attitudes and the occurrence of early sexual activity. Journal of marriage and the family nolen- Hoekserna, F (1987). Sex different in unipolar depression. Psychological Bulletin.
- Wood, Julia (2004) Relation communication: Canada Wadsworth Publishing Company.

موظف به حل معضلات می‌دانند. اما با توجه به حجم مشکلات و تعداد مشاوران، این مهم به شکل مطلوبی تحقق نمی‌پذیرد.

با توجه به منحنی بهنجار ۵۴/۱۳ درصد دانش‌آموزان نیازی به خدمات مشاوره‌ای ندارند و همین مقدار نیز به این خدمات نیازمندند پس به‌طور طبیعی ۵۴/۶۸ درصد دانش‌آموزان در مدارس به خدمات مشاوره نیازمند هستند. با توجه به نتایج پژوهش بیش از نیمی از دانش‌آموزان با جنس مقابل رابطه دارند حال اگر مشاوران تنها بخشی از آنان را مشاوره بدهند با توجه به ساعات محدود مشاوره در مدارس این امر چگونه ممکن است؟ برخی برای حل مشکل پیشنهاد افزایش ساعات کار مشاوران را به عنوان راه‌حل اعلام نموده‌اند. پس از گذشت چند سال از طرح مذکور چه نتایجی به‌دست آمد؟ نتیجه‌ی این طرح افزایش نارضایتی روزافزون مشاوران در سطح کشور، فشار شدید روحی - روانی بر روی پرچم‌داران سلامت روانی در مدارس و ناامنی شغلی مشاوران شد.

نتایج پژوهش نشان می‌دهد بین نگرش دانش‌آموزان و گرایش با غیرهم‌جنس رابطه وجود دارد و هر چه نگرش مثبت باشد گرایش بیشتر است. برای تغییر نگرش ضروری است جلسات آموزش و جلسات راهنمایی توسط مشاوران برگزار شود. تمامی موارد فوق نیازمند ساعات مشاوره‌ای است اما وضعیت موجود گویای مشکلات فراوان در این خصوص است. با توجه به تعداد محدود مشاوران در مدارس و حجم وسیع مسایل دانش‌آموزی و عدم حل مشکلات در مدارس، پیامدهای آن از مدارس به سطح خانواده و جامعه کشانده خواهد شد.

به عبارت دیگر در هر مدرسه حدود ۲۶/۶۸ نفر نیاز به خدمات راهنمایی و مشاوره‌ای دارند. با نگاه به نتایج پژوهش نیمی از افراد هر مدرسه دارای این‌گونه روابط می‌باشند و اگر قرار باشد بخشی از دانش‌آموزان مدرسه توسط مشاوران مورد مشاوره و راهنمایی قرار بگیرند، بین ساعات مشاوره‌ای و حجم مشکلات تناسبی وجود ندارد. اگر افرادی که ارتباط با غیرهم‌جنس دارند به مشاوران مراجعه نمایند، با توجه به هر ۱۲ دانش‌آموز یک ساعت مشاوره‌ای معادله غیرممکنی به وجود خواهد آمد. زیرا با توجه به نتایج پژوهش حاضر نیمی از دانش‌آموزان یعنی ۶ نفر از ۱۲ نفر نیاز به خدمات راهنمایی و مشاوره‌ای خواهند داشت. مشاورین علاوه بر مسایل فوق موظف به ارائه سایر خدمات در این ۱ ساعت مشاوره‌ای نیز هستند. نتیجه آن که به هیچ عنوان بین ساعات مشاوره‌ای و نیاز دانش‌آموزان وجود تناسبی ندارد و بخش اعظم دانش‌آموزان عملاً از چتر خدمات مشاوره‌ای بی‌نصیب می‌مانند. با توجه به استدلال‌های فوق فرضیه پژوهش تأیید شده لذا بین ساعات مشاوره‌ای و حجم مشکلات تناسب وجود ندارد.

پیشنهادها

به منظور پیشگیری از بروز مشکلات در سطح مدارس و نیز بهبود ارائه خدمات مشاوره‌ای پیشنهاد می‌شود، به جای افزایش ساعات کار مشاوران که منجر به تهدید بهداشت روانی آنان و وجود ضربات جبران‌ناپذیر بر پیکره مشاوره در مدارس می‌گردد، تعداد مشاوران در مدارس افزایش یابد؛ نظیر آنچه در کشورهای اروپایی متداول است یعنی برای هر ۱۲ دانش‌آموز یک مشاور اختصاصی بیابد. علاوه بر آن خدمات به صورت تخصصی توسط

دوره‌ی ۴
شماره‌ی ۳
پیاورد ۱۳۸۸